

PARAFIALNY ALFABET „NIEDZIELI”

PARAFIA PW. NARODZENIA NMP

Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sadach Górnych znajduje się w dekanacie bolkowskim w diecezji świdnickiej. Oprócz Sadów Górnych obejmuje miejscowość Sady Dolne. Proboszczem tej parafii od 13 listopada 2011 r. jest ks. Grzegorz Góra.

Pierwsza udokumentowana wzmianka po osadzie Sady pochodzi z roku 1283 – mówi ks. proboszcz Grzegorz Góra. – Sady były osadą książęcą i prawdopodobnie istniała tu kaplica dworska. Od 1282 r. Sady (zwane „Pomerium”) produkowały chmielnik dla zakonników z Krzeszowa, a w 1305 r. podzieliły się na Sady Górne i Dolne. Pierwsza informacja o obecnej świątyni pochodzi z 1318 r. Wiemy, że była to kamienna świątynia bez wieży, proboszczem parafii zaś był ks. Friczko. Do 1388 r. Sady należały do archidiecezji bolkowskiej. W 1428 r. husyci najechali na Bolków. W wyniku tego najazdu ucierpiały również Sady. W 1506 r. proboszcz polecił wybudowanie wieży od strony naroża południowo-zachodniego ówczesnej świątyni, natomiast już w 1507 r. na wieżę został zawieszony dzwon, który pękł w 1582 r. Od 1548 r. Sady przeszły we władanie Adama von Tschirnhaus, którego rodzina była w posiadaniu Sadów do końca XVII wieku. W 1654 r. kościół przeszedł w ręce katolików, a w 1667 r. proboszczem w Sadach został ks. Maksymilian Kohler – kontynuuje Książd Proboszcz. – W 1757 r. władze pruskie zaczęły likwidować katolickie parafie. W tym czasie Sadami władała już rodzina von Reibnitz. Od 1821 r. w kościele zaprzestano odprawiania Mszy św., za wyjątkiem dni, w których odbywały się jarmarki, a w 1838 r. zlikwidowano parafię. (Do 1945 r. Sady były filią Bolkowa). Od 1885 r. w kościele ze względu na małą liczbę katolików całkowicie zaprzestano odprawiania Mszy św. i nabożeństw. W 1900 r. Hrabia von Hoyos odnowił kościół, który został poświęcony przez biskupa wrocławskiego. W 1939 r. we wsi istniały dwa kościoły: katolicki (obecnie parafialny), otoczony murem, i drugi – ewangelicki (drewniany), rozebrany przez mieszkańców Sadów w latach 50. XX wieku – dodaje ks. Góra. – W 1945 r. do Sadów przybył ks. Jan Szul, duszpasterz ludności polskiej. W tamtym czasie był to jedyny polski kapłan w dekanacie bolkowskim. W 1947 r. Sady zostały przyłączone do parafii Dolina (dziś Stare Bogaczowice). W 1948 r. do świątyni doprowadzono elektryczność. W 1954 r. miała miejsce pierwsza powojenna wizytacja kanoniczna parafii Dolina. Wizytatorem był ks. inf. Piskorz. W 1956 r. parafię Stare Bogaczowice (do której należy filia Sady) przejął ks. Czesław Maruszak. Ks. Jan Szul mieszkał w Sadach jako emeryt. W 1957 r. parafię Stare Bogaczowice przejął ks. Rudolf

Ujda, w 1963 r. ks. Zdzisław Kaleński, który wyremontował świątynię. W 1978 r. parafię Stare Bogaczowice przejął ks. Wojciech Sękowski, a ks. Jan Szul przeprowadził się do Domu Księży Emerytów we Wrocławiu. W 1984 r. do Sadów jako administrator przybył ks. Kazimierz Piwowarczyk.

5 czerwca 1985 r. kard. Henryk Gulbinowicz erygował parafię w Sadach Górnych. A jej proboszczem ustanowił ks. Kazimierza Piwowarczyka. Nowy proboszcz w latach 1987-89 przeprowadził kapitalny remont świątyni. W 1992 r. proboszczem w Sadach został ks. Ryszard Soroka, a 28 czerwca 1993 r. ks. Kazimierz Kordek. W 2003 r. został przeprowadzony remont generalny dachu na kościele i elewacji zewnętrznej. Cztery lata później proboszczem został ks. Janusz Zwicz.

W kościele znajdują się zabytkowe – renesansowe i barokowe – epitafia rodzin: von Tschirnhaus, von Schweinichen, von Reibnitz. Był to niegdyś kościół cmentarny, w podziemiach którego grzebano jego fundatorów. Kościół otoczony był murem obronnym. Istnieje przypuszczenie, że około 1240 r. był w tym miejscu kościół św. Jadwigi. Przy kościele znajdują się XVIII-wieczna plebania z dekoracją sgraffitową. Do innych zabytków wpisanych do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa, oprócz kościoła i plebanii, należy zespół pałacowo-parkowy z 1775 r. Pałac obecnie jest zrujnowany. Jego właścicielami byli spadkobiercy Anny Eleonory von Reibnitz (von Badell). Do 1945 r. należał do Johanny Rensing. Na terenie parafii znajduje się siedem przydrożnych krzyży i kapliczek.

Parafia w Sadach Górnych posiada własną stronę internetową: www.parafiasady.eu, której administratorem jest ks. Grzegorz Góra. W tej niewielkiej, bo liczącej zaledwie 600 parafian miejscowości znajduje się szkoła podstawowa, w której Książd Proboszcz katechizuje. We wspólnocie działają: koła Żywego Różańca, grupa ministrantka i Dzieci Maryi. 24 czerwca br. podczas uroczystej Mszy św. w katedrze świdnickiej bp Ignacy Dec udzielił święceń diakonatu Łukaszowi Bankowskiemu. Do pierwsze powołanie z tej parafii.

Przez miejscowości Sady Górne i Dolne biegnie szlak turystyczny niebieski. Prowadzi z Bolkowa do Bolkowa przez wsie: Świny, Wolbromek, wspomniane Sady Dolne i Sady Górne, Nagórnik, Półwieś i Wierzchosławice.

Julia A. Lewandowska

Mapa diecezji świdnickiej

● SADY GÓRNE

PARAFIA PW. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY

Dekanat: Bolków

Adres: Sady Górne 112, 59-420 Bolków, tel. 75 741-20-94

Proboszcz: ks. Grzegorz Góra

Odpuść: 8 września

Wieczysta adoracja: 6 stycznia, 8 lipca

Msze św.: dni powszednie – godz. 18 (zimą – godz. 17), niedziele i święta: godz. 9 i 11

PRZEMYSŁAW AWDANKIEWICZ